

Θέσεις SETE σχετικά με τον καθορισμό του νόμιμου κατώτατου μισθού

(Σεπτέμβριος 2018)

Ο SETE είχε εξ' αρχής ταχθεί κατά της μείωσης, με νομοθετική μάλιστα παρέμβαση, του προβλεπόμενου από την ΕΓΣΣΕ κατώτατου μισθού. Άλλωστε, οι περισσότερες επιχειρήσεις - Μέλη μας αμείβουν τους εργαζόμενούς τους με αποδοχές ανώτερες αυτών που προβλέπονται από την ΕΓΣΣΕ, αναγνωρίζοντας με τον τρόπο αυτόν την ουσιαστική συνεισφορά τους στο τουριστικό προϊόν της χώρας και στην προσφερόμενη τουριστική εμπειρία.

Ωστόσο, όσο εσφαλμένος ήταν ο τρόπος που μειώθηκε ο κατώτατος μισθός, το ίδιο μεγάλο λάθος θα αποτελέσει η ενδεχόμενη εφαρμογή μιας αρτηριοσκληρωτικής πολιτικής μισθών, καθώς θα καταλήξει νομοτελειακά στην αύξηση της ανεργίας στα επόμενα έτη. Όπως δείχνει η εξέλιξη της αγοράς εργασίας στη χώρα στην περίοδο 2013-2017, όπου η απασχόληση έχει αυξηθεί κατά 290.000 θέσεις εργασίας παρά τη στασιμότητα της οικονομίας, η αγορά εργασίας αποτελεί τον βασικό παράγοντα που συνέβαλε στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και στην έξοδό της από τη μεγαλύτερη κρίση της ιστορίας της, καθώς και στην προστασία -κατά τον εφικτό βαθμό- των εργαζομένων από την τεράστια κρίση.

Σύμφωνα με στοιχεία που έχει επεξεργαστεί το ΙΝΣΕΤΕ, η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας στην Ελλάδα στην περίοδο 2010-2017 -και ιδιαίτερα το 2012- μείωσε το, απαγορευτικό πριν το 2010, κόστος των προσλήψεων και απολύσεων εργαζομένων από τις επιχειρήσεις και συνέβαλε στην αποτελεσματική διαχείριση του εργατικού δυναμικού των ελληνικών επιχειρήσεων -με σημαντική μείωση του κόστους εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Αυτή η διαρθρωτική μεταρρύθμιση σε έναν από τους πιο κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας συνέβαλε στην σημαντική αύξηση της μισθωτής απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας στην περίοδο 2013-2017 (+240 χιλ.), και αναμένεται αύξησή της κατά επιπλέον 100 χιλ. άτομα το 2018. Και αυτό σε μια περίοδο κατά την οποία ο Μέσος Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής (ΜΕΡΜ) του επίσημου ΑΕΠ δεν ξεπέρασε το 0,4%.

Η καθαρή αυτή αύξηση της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας έγινε δυνατή με τη μεγάλη αύξηση των προσλήψεων τόσο εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, όσο και εργαζομένων μερικής απασχόλησης που επέτρεψε η νομοθέτηση και ανάπτυξη των ευέλικτων μορφών απασχόλησης. Είναι εμφανές ότι τα τελευταία έτη έχει αυξηθεί το ποσοστό των προσλήψεων μερικής απασχόλησης στο σύνολο των προσλήψεων, αλλά οι προσλήψεις πλήρους απασχόλησης το 2017 (1.083 χιλ.) ήταν περισσότερες από το σύνολο των προσλήψεων το 2013 (1.041 χιλ.). Επισημαίνουμε επίσης ότι το ύψος της μερικής απασχόλησης στην Ελλάδα είναι αναλογικά περίπου το μισό από ότι στο σύνολο της ΕΕ-28 (9,8% έναντι 19,4%). Στην ίδια

κατεύθυνση θα πρέπει αν σημειωθεί η μεγάλη απόκλιση της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδος κατά 32,2% στο 4ο 3μηνο 2009 έναντι του 2000, έναντι στη βελτίωσή της κατά 18,3% στο 1ο 3μηνο 2018 σε σύγκριση με το 4ο 3μήνου 2009. Στην περίοδο 2008-2016 η βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας στηρίχθηκε στην εκλογίκευση της λειτουργίας της Ελληνικής αγοράς εργασίας και στη μείωση των αμοιβών/απασχολούμενο, από το 2017 η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας στηρίζεται μόνο στην ταχεία βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας. Αυτή η εξέλιξη αναμένεται να συνεχιστεί στο βαθμό που οι αυξήσεις των αμοιβών των εργαζομένων δεν υπερβαίνουν την αύξηση της παραγωγικότητάς τους (η οποία αύξηση αναμένεται να επιταχυνθεί σημαντικά μετά το 2021).

Το γεγονός ότι η ανεργία στη χώρα διαμορφώνεται ακόμη σε υψηλά επίπεδα σε συνδυασμό με τον βαθμό βεβαιότητας των επιχειρήσεων για την σταθερότητα και αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής, ευνοούν την προτίμηση των επιχειρήσεων για ευέλικτες μορφές απασχόλησης. Η σημαντική μείωση της ανεργίας τα επόμενα χρόνια εξαρτάται από την εδραίωση της αναπτυξιακής δυναμικής της οικονομίας, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται σε εξαιρετικά σημαντικό βαθμό από την αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής. Αναπτυξιακή δυναμική και αξιοπιστία, θα σταθεροποιήσουν τις προσδοκίες και θα λειτουργήσουν υπέρ της επικράτησης σταδιακά της πλήρους απασχόλησης.

Η αγορά εργασίας αποτελεί σήμερα ένα από τα πιο σημαντικά πλεονεκτήματα που έχει η Ελλάδα για την ανάπτυξη της στα επόμενα έτη. Η τυχόν απώλεια αυτού του πλεονεκτήματος θα είχε εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις για την οικονομία, αλλά κυρίως για τους εργαζόμενους.

Ο ΣΕΤΕ, υπηρετώντας τον ρόλο του ως ένας από τους Εθνικούς Κοινωνικούς Εταίρους επιδιώκει με ενεργητικό τρόπο την εξασφάλιση των προϋποθέσεων για την αύξηση των βιώσιμων θέσεων εργασίας στη χώρα, το δικαίωμα των εργαζομένων για αξιοπρεπείς συνθήκες, όρους και αμοιβές εργασίας και τη βελτίωση των εισοδημάτων όλων των συμμετεχόντων στην παραγωγική διαδικασία. Αυτό όμως θα πρέπει να γίνεται με βάση την παραγωγικότητα, την αύξηση της διεθνώς ανταγωνιστικής παραγωγής, καθώς και την ανάγκη για ενίσχυση της εγχώριας αποταμίευσης.

Ο κύριος στόχος μας πρέπει να είναι η αύξηση των βιώσιμων θέσεων εργασίας και η μείωση της ανεργίας, που αποτελούν την καλύτερη δυνατή προϋπόθεση ώστε ο προσδιορισμός και η εξέλιξη των μισθών στην οικονομία να αποβούν πολύ πιο επωφελείς για τους εργαζόμενους. Ωστόσο, η αύξηση των εισοδημάτων θα πρέπει να προσδιορίζεται από την ανάπτυξη της οικονομίας και τη βελτίωση των επιπέδων παραγωγικότητας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας. Η επιδίωξη της ανάπτυξης μέσω της πρωθύστερης αύξησης των εισοδημάτων θα αποτελέσει ένα κρίσιμο σφάλμα τις συνέπειες του οποίου όλοι έχουμε βιώσει και δεν θα πρέπει να

επαναληφθεί αφού, τελικά, πλήττει με σφοδρότητα τους πιο αδύναμους κρίκους του παραγωγικού συστήματος.

Συνοψίζοντας:

- ο καθορισμός του κατώτατου μισθού πρέπει να προσδιορίζεται από την ανάπτυξη της οικονομίας και τη βελτίωση των επιπέδων παραγωγικότητας και διεθνούς ανταγωνιστικότητας,
- για τη διαμόρφωσή του πρέπει να προηγηθεί ουσιαστική διαβούλευση με τους εθνικούς κοινωνικούς εταίρους, οι οποίοι είναι και αυτοί που γνωρίζουν τις πραγματικές αντοχές των επιχειρήσεων και της αγοράς,
- ο επαναπροσδιορισμός του πρέπει να συνοδεύεται από μέτρα για τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους, συμπεριλαμβανομένης και της μείωσης της φορολογίας της εργασίας, που ανέρχεται σε ένα από τα υψηλότερα επίπεδα στον ευρωπαϊκό χώρο, και έχει ως συνέπεια τη συρρίκνωση της πραγματικά επιτευχθείσας ανταγωνιστικότητας, αλλά και του διαθέσιμου εισοδήματος των εργαζομένων καθώς και τον πολλαπλασιασμό των δυσκολιών εξεύρεσης εργασίας ιδιαίτερα ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως είναι οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας και οι μακροχρόνια άνεργοι.